

imenovano nemškutarstvo pa moramo zavrči vsakokrat in povsod! Pred nekaj dnij pa sem šel s tovarišem po Kačjaku (Kacinek) na Prihovi mimo nekega priletnega moža. Ko sva ošla mimo njega, reče mi tovariš: »Ta mož ti je poštenjak, poprej je bil dolga leta župan in zdaj je še cerkven ključar«. Ko sem se pozneje vrnil po isti poti, našel sem omenjenega poštenjaka v njegovi kleti, kjer se je pri dobri kapljici pogovarjal s tovariši. Tudi mene so poklicali in mi ponujali kapljico. Med drugim se pogovarjali, koliko je kateri star. Oni pošteni korenjak je rekel: »Jaz sem sicer videti najstarejši, čeravno nisem. Mene so postarale velike skrbi. Bil sem dvajset let župan in cerkven ključar še sem zdaj«. Na to je rekel drug mož: »Dvajset let je bil župan in vedno je bil zaveden Slovenec«. In sam oni bivši župan je rekel: »Uradoval sem tudi sam, čeravno sem napravil samo tri šole«. Na to sem ga pohvalil in vse opominjal, naj le ostanejo zvesti Slovenci, kajti to bo jim delalo čast, razume se, da morajo biti tudi pridni kristjani. Sicer pa rečem, da je priden narodnjak (pri nas Slovenec) tisti, ki je resnično priden kristjan in kdor ni priden kristjan, on ni in ne bo nikolj pravi narodnjak. Ker se mi je mudilo, rekel sem z Bogom, in šel svojo pot. Po potu pa sem mislil: Te ljudi je gotovo že dolgo nekdo vzbujal, da so tako narodni. Zvedel sem, da so najbolj vplivali na to duhovniki in menda še kdo drugi. In ker duhovniki vzbujajo narodnjake, zato jih tako sovražijo nemškutarji in strankarski Nemci, ki mislijo, da morajo poleg Nemcev tudi Slovenci biti nemško narodni, kar pa bi bil na robe svet. Nемец naj le ostane pošten Nемец; Slovenec pa naj bo in ostane tudi pošten Slovenec. — Na Prihovi želijo sami kmetje neko društvo, bralno društvo, ali pa kako drugo n. pr. politično društvo. Ker so polni tako narodnega duha, ne moremo se čuditi tej želji. Mero-dajne osebe pa imajo polne roke dela in hkrati želijo, da bi se ustanovilo tako društvo, v katerem ne bi plesali ali pa morebiti žepov praznili brez potrebe in za to odlagajo še nekaj časa, a polagoma bo že kaj.

Iz Čadramske okolice. (Izjava in pojasnilo.)

Že v 39. številu l. l. se je v »Slovenskem Gospodarju« objavil dopis iz Prihove o žalostni smrti, katero je storil ob meji Čadramske in Prihofske fare mladenič vojak. Ondi se poroča, da so ga tovariši zvekli v krčmo in potem sta ga dva zvalila k znani ženski, pustila in hitela po onega, ki ga je potem s cepcem ubil. Pred celim svetom javljam, da jaz onega dopisa nisem sestavil, kakor ona dva tovariša mislita in me ženski jeziki obrekujejo. V štev. 7. t. l. se je zopet oglašil dopis iz Prihove pod imenom: Ropar Krivec vjet, kjer se med drugim tudi bere: Doma je v Ugovcih, Čadramske župnije. To ni res! Krivec se piše Jurij Ubrovnik. Hišnega imena Krivec v naši fari ni. Rojstna hiša Krivca se namreč še sedaj nahaja v Sujeku, Kebeljske, župnije, občine Oplotnica. Da se je ničvrednej potikal tudi po naši občini, to ni nič čudnega, ker je tukaj mnogo viničarij, katerih posestniki so zunaj občine, pri svojih vinogradih pa imajo raznovrstne ljudi na stanovanju. Da so taki radi dajali skrivalcem za plačilo zavetja, to je lahko umljivo. Sicer pa je bil, kakor nam že omenjeni dopis pravi, znan po širokem svetu in je imel med mnogimi znanci tudi take, kateri so ga poveljni pravici izdali. A. K.

Od Sv. Jakoba v Slov. goricah. (Pogreb kršč. device.) V nedeljo 18. februarja po večernicah smo hladni zemlji izročili telesne vstanke Ane Kapun. Bila je rajna sicer le preprosta dekla, a s svojo zvestobo in s svojim čednostnim zadržanjem si je občeno spoštovanje v celi župniji pridobila, kar je pričal nje sijajni pogreb; oba domača duhovnika, vsi tri učitelji,

mного odličnih posestnikov in posestnic, ovenčane deklice, katere so tudi njeno krsto z vencem lepo okinčale, so ji skazali zadnjo čast. Bila je rajna že 73 let stara, a deviški venec je nesla seboj v grob. Od prve mladosti do zadnjega trenutka je službovala vedno pri eni in tisti hiši, ter je letos že četrtega gospodarja pri ravno tisti hiši doživela; zaradi tega je bila od visokega deželnega odbora odlikovana s častnim priznanjem darilom za pridne posle. Bila je ona tako rekoč desna roka hišni gospodinji, katera se je smela v vseh rečeh popolnoma na njo zanesti, tiho in zvesto je opravljala svoja dela, mirno in ponižno se vedla, v prostih urah je kaj rada zahajala k misijonskemu križu pred cerkev; nikdar ni bilo slišati od nje najmanjše nespodobne besede, skrbno je pazila tudi na svoje mlajše tovarišice, ter ni trpela kake nespodobnosti pri njih. S svojo modro varčnostjo si je prihranila lepo svoto denarjev, katere je prav lepo razdelila, nekaj pridnim dekletom, katerim je bila teta, deloma pa je napravila ustanove za vboje in druge dobre namene. V svoji kratki a mučni bolezni se je dala dvakrat poredomu prevideti, ter je vsa vdana pričakovala svoje zadnje ure. Lepo in tiho je teklo njeno življenje, enako mirnemu in čistemu potočku, lahka je bila tudi njena smrt. Bog daj nam več takih pridnih, krščanskih poslov!

Od Sv. Janža na Dr. polju. (Bralno društvo) imelo je dne 28. januarja t. l. v gostilni g. Zel-a svoj obč. zbor. Otvoril je zborovanje predsednik g. Davorin Fric, nato je g. Anton Hren pozdravil vse dobro došle ude in neude. — Po odobrenju računa volil se je odbor, in sicer ti-le gg.: Davorin Fric, predsednik, Anton Hren, podpredsednik, Ivan Kranjc, tajnik, Josip Snuderl, blagajnik, Jaka Golob in Fran Obrecht, odbornika. — Zborovanje počastila sta tudi domača gg. župnik in kaplan, ki sta vedno podpornika našega društva. Po zborovanju sledila je domača veselica. — Društvo priredilo si je v pretečenem letu veliko drevnesnico, samo nje ograja je stala okoli 120 gld., ter se sedaj ni bati, da dolgoušesnik mejo prekorači. Čast izrazujem na tem mestu gospodu predsedniku, kateri je pri oskrbenju drevnesnice naj več stroškov sam trpel, in povrh še sam divjake sadil in okoliral, sploh vse obdeloval. — Daj Bog, da postane to društvo močan tabor proti navalom nemčurstva in liberalizma. Isto je celo lahko, ako kmetje in sploh mladina marljivo koristne časnike in leposlovne knjige čita, in se uri v glasbi in petju, sploh pa v sadjereji, katera je prav sedanji čas podpora kmečkemu stanu in največ dobička prinaša. Pri srčno zahvalo izrekamo tem potom gg. dr. Jurteji v Šmarju in dr. Klasincu v Gradeu, katera sta nam blagovolila poslati svoje doneske.

Politični ogled.

Avstrijske dežele.

Dunaj. Nj. veličanstvo naš svetli cesar so odpotovali v francosko Riviero čez gornjo Italijo in sredi meseca marcija se v Opatiji pri Reki snidejo z nemškim cesarjem Viljemom. — Državni zbor bo pred veliko nočjo imel samo osem sej. Državni proračun pride po veliki noči na vrsto in razprava o občini volilni pravici šele potem, ko bodo posamezni deželni zbori o tem svoje mnenje izrekli. — Dunajski župan dr. Prix je zadnjo nedeljo umrl za mrtvoudom v 58 letu svoje dobe. Prijatelji in nasprotniki so ga imenovali: železni župan, seveda vsaki v svojem smislu.

jamo zidan križ. Ali ga naj pohvalim? Nikakor ne? Potopisec hvali, kar je hvalevrednega, a grajaj, kar ni lepo, jednako tukaj! Vsak pameten človek bo o slikarjih na tem križu z menoj trdil, da so nedostojne ter ne delajo časti sicer poštenim faranom sv. Benedikta.

Od Sv. Lovrenca v Slov. goricah. (Pojasnilo) na dopis iz Slov. goric v 7. številki. — Na »Eisenpantagu« v Ptujju sem priporočal, ako se že namerava železnica graditi, črto, ki je v izpeljavi mnogo, mnogo ceneja, okraju in mestu Ptujskemu koristnejša, ter bi prinašala železniški družbi zdatno višjih dohodkov; potemtakem bi tedaj ne bilo treba že itak preobloženim davkoplačilcem še večjih in skoraj neznosnih bremen na ramena nalagati. Sveta dolžnost je pred vsem, domače koristi zagovarjati, in le-ta je dala pogum meni najpreprostejšemu, da sem v tako obilnem številu zbranih odličnjakov in učenjakov glas povzdignil. Obširneje, ako potreba nanese. Koser.

Iz Dobrne. (Bralno društvo.) Vsled privoljenja visoke c. kr. namestnije v Gradcu se je osnovalo na Dobrni »bralno društvo«. V nedeljo 25. febr. se je vršil osnovalni shod, katerega se je vdeležilo častno število mož, vnetih za novo društvo. Po kratkem nagovoru o namenu in koristi bralnih društev, katera se osnujejo in vodijo v pravem duhu, volil se je odbor. Udov je pristopilo za naše razmere res lepo število; že pred ustanovljenjem društva se jih je oglasilo 56. Dal Bog, da bi društvo krepko rastlo in se lepo razcvitalo ter rodilo tudi dober sad, da bi pomagalo ohraniti in povzdigniti katoliško in narodno zavest »z branjem poštenih in krščanskih časopisov in knjig« — kakor velevali pravila —, da bi gojilo in širilo pravo omiko, sploh delovalo po znanem slovenskem geslu: vse za vero, dom, cesarja!

Iz Dobrne. (Občinski odbor) na Dobrni je v svoji seji dne 25. februarja na podlagi vabila z dne 21. febr. št. 163, prečastitega gospoda Karola Gajšek, častnega kanonika, dekana in župnika na Dobrni enoglasno imenoval častnim občanom. Letos bode 25 let, kar biva preč. g. kanonik kot dušni pastir na Dobrni. V tej dolgi dobi so storili neizrekljivo dobrega za čast božjo kot goreč duhovnik in tudi v blagor občine kot vrl občan. Svojim župljanom so dvakrat oskrbeli sv. misijon; veliko so se trudili, da so omislili nove zvonove, spravili nove orglje; mnogo so skrbeli, da se je cerkev slikala, da so vsi 4 oltarji bili prenovljeni, glavni oltar in Marijina podoba lani pozlačena. Gotovo znamenja gorečega dušnega pastirja, kateremu je na srcu lepota hiše Božje. Zato pa so bili tudi v veliko veselje vseh župljanov odlikovani z dostojanstvom častnega kanonika. Pa velike so tudi zasluge preč. g. kanonika za Dobrnsko občino. Več let so skrben načelnik krajnega šolskega sveta, dolgo let obč. odbornik, ki niso le s svojo besedo, s svojim modrim svetom, ampak tudi dejanjsko vselej podpirali vse dobro. Vsled teh zaslug si je občni odbor štel v svojo prijeto dolžnost, preč. gosp. kanonika po svojih skromnih močeh počastiti z imenovanjem častnim udom občine Dobrnske. Ves njihov trud in vso blago skrb za dušni in telesni blagor Dobrnske župnije in občine pa naj plača ljubi Bog, ter nam ohrani ljubljene gospoda kanonika zdravega in krepkega še mnoga leta!

Iz Maribora. (Zahvala in vspeh budaja.) Naš narod se zmiraj bolj in bolj spoznava v domačih in slovanskih rečeh ter nam tudi zdaj kaže, kako milo in nevtrudno se bojuje za domačo slovansko stvar. Poglejmo, dragi Slovenci, v okno gospe Kleinschusterjeve! Tam vidimo nekaj izvanrednega, namreč krasen veneč z narodnim trakom in napisom »Pesnik počivaj sladko v predragi Ti zemlji domači!« za milega, nepozabnega nam gosp. J. Freuensfelda, kateri je v daljni zlati Pragi

svojo dušo izdihnil ter bo koncem drugega meseca v divni Ljutomer prepeljan. Vso čast in hvalo moram torej očitno izreči našej nevtrudni nabiralki, ki je povspešila, da se je nabralo toliko denarja, gospici Lojziki Božičevi, kakor tudi gospodoma M. V. in D. Z. Drage Slovenke in Slovenci, tudi vi tako ponosno naprej! Tudi vi pokazite z dejanjem, da umrlih narodnjakov v daljni zemlji ne zabite. »Čast, komur čast!« N. M.

Iz Ormoža. (Slovenski napisi.) V dopisu z dne 18. januarja ter v dopisu z dne 8. februarja 1894 v »Slovenskem Gospodarju« se je djala narodnost naših trgovcev ter obrtnikov ormoškega okraja na nekako rešeto. Bog ne daj, da bi bili mi nasprotniki takih dopisov, če so pravični ter ne gleda dopisovalec ne na levo, ne na desno. No prvi dopisnik je menda iz nevednosti na primer tvrdko A. Munda iz Ormoža imenoval narodno ter se dal preslepiti od istih par slovenskih besed. — Ali z vso pravico se mu moramo čuditi, da ne omenja v svojem dopisu našega požrtvovalnega narodnjaka, gostilničarja g. Franca Gomzi-ja, pri katerem je zbiralšče vsega inteligentnega slovenskega občinstva. Koliko je on v kratkem času, odkar je v Ormožu, storil za narodno stvar, in s kako odločnostjo je stopil v boj s tukajšnjo nemčursko kliko, ni znano samo v Ormožu, ampak tudi po drugih bližnjih mestih in trgih. — Mi opozarjamo vse slovenske tujce, ki se mudijo v Ormožu, posebno na narodno gostilno g. Gomzija k »zlatemu jelenu«, kjer se shaja izključno slovensko-narodna družba, kjer se najde točna potrežba ter prijazne, popolnoma ponovljene in pomnožene sobe za prenočišča. Tudi za voznike so pripravljene potrebni novi hlevi za živino. Vaš drugi dopisnik, ne vem, ali se šali ali pa govori vedoma neresnico. Da bi bil gospod Kapus narodnjak, da celo odločen narodnjak? Na to neumno trditev bi se mu vsaki v Ormožu v obraz smijal. Človek ki ne zahaja v čitalnico, v narodno družbo, ampak v nemško kavarno, ki ni ud narodnih društev, ki je naročen na »Deutsche Wacht«, ni naroden. Dopisnikova trditev bode menda gospodu Kapusu samemu nova in neljuba; nekaterim ljudem je neljubo, če se o narodnosti v obče govori. Da pa še ima Ormož nemčursko lice, je žalibog resnično, in v tem moramo popolnoma pritrčiti prvemu gospodu dopisniku. Kako pa je tudi drugače mogoče, če večina ormoških okoličanov zahaja v nemške, nam Slovincem sovražne gostilne: »Zur Stadt Graz« (Bauer) in pa »Zur Bierquelle« (Cvetkovič), katerih samo — nemški napisi bijejo narodnemu čutu in prepričanju v obraz? Mi mislimo, da še imate ormoški okoličani toliko narodne zavesti, da se bode te otresli mlačnosti ter se ogibali nasprotnega taborja, kjer vas vendar drugo ne čaka, kakor preziranje. Svoji k svojim! Da moramo kazati ran našega socijalnega življenja, je žalostno, a tudi potrebno. Spoznavajmo se!

S Prihove. (Narodna zavednost). Še pred novim letom sem šel na Prihovi po veliki cesti, ki vodi iz Konjic proti Mariboru in se mi je pridružil kmet, Prihovljan, ter mi je pripovedoval, da je bil v Konjicah. Rekel sem mu: »Ste menda hodili dače plačevat« in mi je odgovoril: »A ne, hodil sem k volitvi«, in dostavi: »Izvolili smo narodne može; nemškutarji so propadli, in jaz sem jim rekel, da boče od zdaj slovenska metla pometala«. Modrega kmeta sem pohvalil in mu rekel, da nemškutarija ni kaj prida, kajti nemškutarji se sramujejo že svojega imena; še celo tožit te gre, če komu rečeš, da je nemškutar. Že to kaže, da nemškutarija nič ne velja in še bolj očitno kažejo nemškutarska dejanja svojo ničvrednost. Rekel sem mu še, da moramo ločiti nemškutarje od poštenih Nemcev. Tudi sem mu rekel, naj se pošteno nemštvo širi le po nemških krajih, pri nas pa ga ne potrebujemo; tako

Češko. Nemško okrajno sodišče v Teplicah, o katerem se je več kot deset let pisalo, začne poslovati 1. marec. — Staročehi nikakor ne mislijo odstopiti iz javnega življenja, ampak se mislijo pripravljati na bodoče deželnozborske volitve; bržkone še si pridobijo nekaj mirnejših Mladočehov.

Štajarsko. Naš poslanec dr. Gregorec je interpeloval ali vprašal učnega ministra v državnem zboru glede zadnjih dogodkov na Celjski gimnaziji in zahteval za šolsko leto 1894/95 na istej gimnaziji slovenskih paralelek.

Koroško. V tej kronovini je že 18 slovenskih posojilnic, ki v oči bodejo zagrizene nemčurje, pa tudi nekatere c. kr. uradnike. Celovsko okr. glavarstvo zahteva n. pr. naj predstojništvo slov. posojilnice pri Sz. Janžu v Rožu naznani vse tiste, ki imajo v posojilnici denar vloženi itd. Poslanec M. Vesnjak je zaradi tega že v državnem zboru zahteval pojasnila.

Kranjsko. Na prošnjo prijateljev se državni poslanec prof. Šuklje tudi nadalje ostane deželni poslanec. — V Kočevju bodo sezidali lepo cerkev, ki bo stala 80.000 fl. in mora gotova biti l. 1898, ko bodo avstrijski narodi slavili 50letnico vladanja našega svetlega cesarja.

Primorsko. V Trstu slov. stariši vedno še prosijo svojim otrokom slovenske šole. Da podajo prošnjam več veljave, združili so se prosilec v prošnjah za jedno samo šolo v sredini mesta. Daj Bog, da vendar že enkrat dosežejo toliko potrebno in zaželeno slovensko šolo!

Hrvaško. Za spomenik dr. Račkega pridno nabirajo. — V saboru so jednoglasno sprejeli postavo o predpravica hrvatsko-slavonske deželne hipotekarne banke. — Govorilo se je, da se bode v Slavoniji meja proti Srbskemu vojaško utrdila, pa to ni resnica.

Ogersko. V državnem zboru še se vedno razpravlja o civilnem zakonu. Izvrstno sta govorila Apponyi in zlasti bivši minister Szapary proti vladni predlogi. Minister Weckerle utegne zmagati le s skrajno levico, to je s pristaši puntarja Kossutha. To pač ni častno za kraljevega ministra!

Varnje države.

Rim. Prostovoljni darovi za sv. očeta, imenovani Petrov novčič, bili so lansko leto manjši, kakor druga leta. Ljubezen do sv. očeta gotovo ne pojema, pač pa so sedaj slabi časi.

Italijansko. Za predsednika zbornice je bil izvoljen Biancheri. Finančni minister Sonnino hoče za jeden odstotek znižati obresti od državnih papirjev in zaradi tega je strašanski krik med Izraelovimi otroci. Sploh Crispijevo ministerstvo ne bode srečnejše gledé na zboljšanje državnega premoženja, kakor je bilo poprejšnje — kajti primanjkljaj 177 milj. za to leto mu lahko dela velike skrbi.

Francosko. Mnogo anarhistov so že zaprli in ti vsled tega vedno več izgubljajo svojih prijateljev. Policija skrbno išče anarhiste. Mogočnjakom, ki pred njimi že trepetajo, lahko podamo dober pripomoček, namreč, dajte ljudem sv. vero nazaj!

Belgijko. Vlada je izdelala nov volilni red, in ko ta postane postava, bode se tudi ustava morala spremeniti. V posameznih okrajih bodo volili več poslancev in gledalo se bode tudi na manjšino. Nam se tak volilni red zdi najbolj pravičen.

Nemško. V državnem zboru se sedaj razpravlja o rusko-nemški trgovski pogodbi. Konservativci nikakor nečejo pritrčiti tej pogodbi, ker obrti nič ne koristijo, poljedelstvu pa bode veliko škodovala. Konservativci bržčas dobijo večino za-se in potem bo odklonjena trgovska pogodba, državni zbor pa razpuščen.

Rusko. Sedanjemu carju nikakor ne prilega zrak v Petrogradu in se že govori, da se misli car popolnoma preseliti v Kiev. — Minister Giers se vled boleznini ni mogel napotiti na Italijansko.

Srbsko. Z nenavadno strogostjo se sedaj vlada. Kakih pet sto oseb, ki se vladi zdé nevarne, so že baje zaprli. — Ministerski predsednik Simič je nedavno bil pri našem svetlem cesarju. — Bivši kraj Milan hoče oditi iz dežele, ako mu na leto plačajo 60.000 dinarjev. To najnovejšo novico je težko verjeti, ker se je Milan že pred par leti vsem pravičan odpovedal in zato dovolj denarja dobil.

Bolgarsko. Iz namerovane vojaške zveze Bolgarske z Rumunci nič ne bode. — Bolgarska kneginja Marija Luiza je po porodu nevarno zbolela.

Turško. Bolgarski eksarh, to je vrhovni škof bolgarski, kupil si je v sredini Carigrada lepo palačo, toda turške oblasti mu branijo vanjo se preseliti, češ, naj prebiva v predmestju, kakor do zdaj. — Torej še vedno mrznja zoper Bolgare.

Špansko. Baškiške pokrajine so do sedaj same pobirale davek in dogovorjeno svoto odrajtovala vladi. Le-ta pa je hotela te dni to predpravico odpraviti in davek povišati. Poslanci baškiški so se temu uprli in vladi za prihodnjih 13 let le milijon več davka privolili. S pokrajino Navarra pa se vlada ne more pogoditi.

Afrika. Angleškemu ugledu utegne v tem delu sveta škodovati ta-le dogodek: Na reki Gambia, na severozahodni strani, so se tamošnji angleški vojaki sprijeli s poglavarjem Fodi Silah, ki trž: s sužnji. Vojaki so se poglavarjevi četi morali umakniti, zapustivši 13 ubitih in blizu 40 ranjenih tovarišev.

Za poduk in kratek čas.

Milosrčnost.

(Po „Glasniku presv. Srca Isusova“.)

(Konec.)

Po pridigi zapusti Marko cerkvico. Ko je stopil na ulico, jame premišljevati o lepi pridigi. »Kaj? jaz bi naj ljubil svojega trdosrčnega upnika? Pa naj bi še celo molil za njegovo srečo, za njega, ki me tako brez usmiljenja v pogubo drvi? — Ne, to ni mogoče; tega nikakor ne morem prenesti. In ko bi ga srečal, naj ga prijazno pozdravim in miho pogledam? — In vendar — presv. Srce je celo sovražnike neskončno ljubilo — a jaz mar ne bi mogel? mar ne bi hotel? — Ne, iz ljubezni do presv. Srca Jezusovega smatral bom svojega upnika ne več za sovražnika, marveč za prijatelja!«

Na to vzdigne slučajno glavo in zagleda na levo, onostran majhnega mostiča, velik lesen križ z razpetim Zveličarjem. Pred križem je stalo več lesenih klečal, a okoli križa dve vrsti debelih lip, ki so s svojimi vejami delale gosto senco tako, da je bil ta kraj precej temen.

Nemudoma sname klobuk, potegne iz žepa molitvenik in poklekne na prvo klečalo na levi strani. Kako lepo ga je bilo videti! Nekaj ur poprej mu je srce bilo polno mrznje do njegovega upnika, ki je bil tat njegove sreče; a sedaj glej, obrača v molitveniku list za listom, dokler ne dojde do mesta, kjer je bilo z velikimi črkami napisano: »Molitev za sovražnike«. To molitev je šepetal dvakrat, trikrat, vedno bolj pazljivo in pobožno. Ptice, ki so žvrgolele po lipovih vejah, niso ga niti najmanj motile.

Toda na enkrat, glej Jožka in še enega bratca,